

N:o 9.

Af herr **A. T. Carlheim-Gyllensköld**, i anledning af Kongl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till anställande af en statskonsulent i svinskötsel.

Kungl. Maj:ts förslag att under nionde hufvudtiteln anvisa ett extra anslag för år 1904 af 5,000 kr., däraf 3,000 såsom lön och 2,000 till rese- och traktamentspenningar till en statskonsulent i svinskötsel, synes mig icke blifva ägnadt att, på detta sätt användt, lända denna utan gensägelse viktiga gren af husdjursskötseln till det gagn, som herr föredraganden för jordbruksärenden därmed afsett.

Att svinskötseln och fläskexporten behöfva återupphjälpas, minst till den omfattning dessa hade år 1895, äro nog alla eniga om; det är endast om medlen att nå detta mål, som olika meningar kunna råda.

Ett af dessa medel är det, som herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet äfven i statsrådsprotokollet antydt, eller att få tullfrihet för majs, men jämte sådan tullfrihet kräfves otvifvelaktigt äfven något statsunderstöd för att hastigare kunna befordra svinskötseln genom att snart föröka svinantalet, och det håller jag före fördelaktigast sker, om hushållningssällskapen, vid behof och efter ansökan, blifva delaktiga uti äskade anslagsbeloppet. De kunna nämligen hvar inom sitt verksamhetsområde hastigare och på för ändamålet lämpligare sätt, än hvad en statskonsulent förmår, understödja svinafveln på olika och vida mer direkta vägar, såsom t. ex. genom inrättandet utaf afvelscentra, genom utdelning eller försäljning af goda afvelsdjur, genom prisutdelningar vid landbruksmöten eller vid besiktningar i och för premiering af mindre jordbruk m. m., men äfven de råd och anvisningar till förbättringar, en statskonsulent afses att ge, torde uti långt större utsträckning kunna meddelas genom de jordbrukskonsulenter och andra

Bih. till Riksd. Prot. 1903. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 5 Häft. (N:is 9-12.) 1

sakkunniga, som de flesta hushållningssällskapen redan hafva auställde, och detta så mycket mer, som kunskapen om svinafvel och svingöding, där den är otillräcklig eller bedrifves irrationellt, genom hushållningssällskapen kan spridas icke allenast hastigare och i större omfattning, utan äfven kan ledas i rätt riktning och kontrolleras bättre, än hvad en enda konsulent för hela riket förmår, men de olikheter, som äfven i detta hänseende finnas i lokala förhållanden med afseende på t. ex. raser, påläggstid, tillgänglig utfodring och dylikt nog kunna öfver-skådas af en statskonsulent, men de kunna icke och böra väl icke heller göras likformiga för hela riket, hvaremot hushållningssällskapen helt visst kunna och icke underlåta att ingripa samt leda åtgärderna i den riktning, som är för hvarje ort mest lämplig och bäst af behovet påkallad, blott de veta sig hafva tillgång till andel i statsanslag.

En statskonsulent i svinskötsel skulle, ehuru nu föreslagen endast för ett år och på extra stat, uppenbarligen framdeles bli permanent och på ordinarie stat samt i sin tid vid uppnådd pensionsålder äfven komma att tynga på tionde hufvudtiteln pensionsstat, något, som synes mig böra undvikas till möjligheten, så länge andra utvägar, såsom ofvan är framhållet, kunna beredas för att nå målet med Kungl. Maj:ts framställning i ärendet.

På grund häraf föranlåtes jag vördsamt föreslå Riksdagen besluta,

att, med ändring af hvad Kungl. Maj:t den 12 januari 1903 i § 14 under nionde hufvudtiteln föreslagit, anslå 5,000 kronor för år 1904 att därmed förbättra svinafveln och svinskötseln, samt att detta anslagsbelopp efter ansökan fördelas till de hushållningssällskap, som vidtagit åtgärder i dessa hänseenden, vare sig genom upprättade afvelscentra för svin, eller genom att på annat sätt söka sprida goda afvelsdjur af dessa husdjur eller genom spridandet inom sina verksamhetsområden af kunskap om rationell svinskötsel medelst länsagronomer, länsmejerister eller särskildt för ändamålet antagne undervisare.

Om remiss till statsutskottet anhålles.

Stockholm den 20 januari 1903.

A. Th. Carlheim-Gyllensköld.